

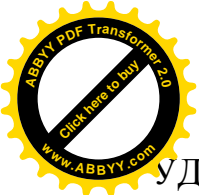

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
ім. А.С. Макаренка

ПРОГРАМА
курсу «Загальна психологія»

Для студентів спеціальності
«Практична психологія»

Суми
СумДПУ ім. А.С. Макаренка
2010

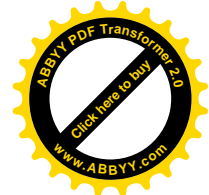

УДК 159.9(075.8)

ББК 88.3я73

П78

Рекомендовано до друку рішенням редакційно-видавничої ради
Сумського державного педагогічного університету
ім. А.С. Макаренка

Укладач: доцент кафедри практичної психології **Стадник Г.А.**

Рецензенти:

зав. кафедри психології СумДПУ ім. А.С. Макаренка канд. псих. наук,
доцент **Тарасова Т.Б.;**

канд. псих. наук, доцент української академії банківської справи
Ніколаєнко С.І

П 78 Програма курсу «Загальна психологія». Для студентів спеціальності
«Практична психологія» / Укл. Стадник Г.А. – Суми: СумДПУ ім.
А.С. Макаренка, 2010. – 36 с.

Програма розрахована для студентів спеціальності «Практична психологія» для підготовки до іспиту з курсу «Загальної психології» та до державного іспиту з психології.

УДК 159.9(075.,.)

ББК 88.3я73

ВСТУП

У національній доктрині розвитку освіти і науки України в ХХІ столітті зазначається, що основною метою сучасної системи освіти є створення умов для гармонійного розвитку особистості, здатної до самореалізації та самовдосконалення.

Великий потенціал в цьому процесі полягає у вивченні студентами психологічних дисциплін, базовим курсом серед яких є загальна психологія. Засвоєння фундаментальних психологічних знань майбутніми спеціалістами-практичними психологами набуває особливого значення, оскільки теорія психології є тими підвалинами, на яких будується вся професійна діяльність.

Запропонована програма курсу „Загальна психологія” є авторським варіантом та рекомендована для студентів, які навчаються за спеціальністю „Практична психологія”. Вона також може бути використана студентами вказаної вище спеціальності для підготовки до державного іспиту з психології.

Програма включає в себе: 1) зміст головних теоретичних положень, які розкривають 21 тему з курсу „Загальна психологія”; 2) перелік основної та додаткової літератури; 3) питання до іспиту з курсу; 4) перелік тем для рефератів та курсових робіт із загальної психології.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає засвоєння студентами наступних знань:

- основні та додаткові методи психологічного дослідження, принципи проведення та вимоги щодо їх організації;
- розвиток психіки в процесі еволюції тварин і становлення людини;
- поняття про свідомість і несвідоме в життєдіяльності людини;
- особливості психічного розвитку особистості в діяльності, спілкуванні та групі;
- поняття про психічні пізнавальні процеси, їх фізіологічні основи, види та особливості розвитку;
- характеристики емоційно-вольової сфери психіки людини;

- індивідуально-психологічні якості та властивості особистості;
- історія розвитку психологічної науки.

На основі цих знань у студентів повинні бути сформовані наступні вміння:

- доцільно використовувати термінологічний апарат загальної психології;
- розрізняти індивідуально-психологічні властивості, процеси та стани людської особистості;
- застосувати основні та додаткові методи дослідження психології у практичній діяльності;
- оволодіти вміннями аналізу та реферування навчальної та наукової літератури;
- використовувати знання з загальної психології при вивченні інших психологічних дисциплін.

Отже, запропонована програма стане корисною для студентів при підготовці до іспиту з загальної психології та буде сприяти більш ефективному засвоєнню знань з указаної дисципліни.

Тема № 1

ВИЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ ЯК НАУКИ, ЇЇ ЗНАЧЕННЯ, ЗАГАЛЬНІ ЗАВДАННЯ. ПРЕДМЕТ ПСИХОЛОГІЇ

Походження слова "психологія". Значення психологічних знань для розвитку товариства і життєдіяльності людини. Роль психології у пізнанні свого "Я", у здійсненні нормального спілкування з людьми (друзями, в сім'ї, на виробництві). Значення психології для педагогічної діяльності працівників освіти.

Особливості психології як науки: а) психологія – наука про саме складне, про психіку як властивість мозку; б) з'єднання об'єкта та суб'єкта пізнання в психології; в) явища, які вивчаються психологією, притаманні усім людям; г) психологія як наука, яка конструює людину. Загальні завдання психологічної науки: 1) науково-дослідні; 2) діагностичні; 3) корекційні. Визначення предмета психології. Розподіл психічних явищ на процеси, властивості та стани.

Поняття про психіку. Основні функції психіки. Будова нервової системи людини. Поняття про аналізатор. Будова головного мозку. Будова кори головного мозку. Співвідношення психічних явищ і роботи мозку. Теорія умовно-рефлекторного навчання І. П. Павлова. Вчення Н. О. Бернштейна про участь психіки у регулюванні руху. Модель функціональної системи за П. К. Анохіним. Основні функціональні блоки мозку в керуванні поведінкою (теорія О. Р. Лурії). Проблема співвідношення фізіологічних і психічних процесів. Функціональна асиметрія півкуль.

Загальні властивості відбитку. Система та рівні основних форм відбитку. Життєві приклади властивостей відбитку.

Основні поняття: психологія, психіка, рефлекторний характер психіки, аферентний синтез, функціональна асиметрія великих півкуль, свідомість, несвідоме.

Тема № 2

СУЧАСНА ПСИХОЛОГІЯ: ЇЇ ПРИНЦИПИ, СТРУКТУРА І МІСЦЕ В СИСТЕМІ НАУК

Сучасна психологія, її принципи: детермінізму, принцип єдності свідомості та діяльності, принцип розвитку (С.Л.Рубінштейн, О.Н.Леонтьєв, Б.Г.Ананьєв, Б.М.Теплов та ін.)

Психологія як складна система наук, які пов'язані з основними видами людської діяльності. Загальні та спеціальні галузі психології. Фундаментальні та прикладні області психологічної науки. Класифікація галузей психології за основними психологічними принципами (розвитку, єдності свідомості та діяльності, детермінізму). Коротка характеристика різних психологічних наук. Поняття про загальну психологію, її структуру.

Зв'язок психології з іншими науками за Б.Г.Ананьєвим, Б.Ф.Ломовим. Зв'язок психології з філософією, соціологією, історією педагогіки, технічними та природничими науками.

Основні поняття: загальна психологія, її структура, принцип детермінізму, єдність свідомості та діяльності, принцип розвитку психіки в діяльності, структура сучасної психології, задачі сучасної психології.

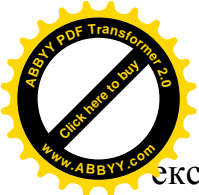
Тема № 3

МЕТОДИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Розмежування таких понять як метод, методологія, методика.

Класифікація методів за Б.Г.Ананьєвим: організаційні, емпіричні, методи опрацювання даних (кількісний і якісний метод), інтерпретаційні.

Коротка порівняльна характеристика основних і додаткових методів дослідження. Основні методи: спостереження, самоспостереження,

експеримент. Їх характеристика і різновиди. Бесіда, анкетування, інтерв'ю, біографічний метод, соціометрія, тести та інші додаткові методи, їх аналіз і класифікація.

Основні принципи проведення психологічних досліджень: об'єктивність, надійність, систематичність, генетичний принцип, самодіяльність, принцип різноплановості досліджень, принцип взаємовпливу.

Вимоги, щодо організації психологічного дослідження: до планування, місця проведення, технічного оснащення, добору випробовуваних, інструкції, протоколів, опрацювання результатів досліджень.

Основні етапи психологічного дослідження: підготовчий, збір фактичних даних, кількісне опрацювання, аналіз та інтерпретація даних.

Кількісний аналіз отриманого матеріалу з розподілу частоти, міри, центральної тенденції.

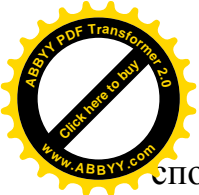
Основні поняття: частота, міра, центральна тенденція, спостереження й експеримент, анкети, інтерв'ю, психологічні тести, діагностичні методи.

Тема № 4

РОЗВИТОК ПСИХІКИ В ПРОЦЕСІ ЕВОЛЮЦІЇ ТВАРИН І СТАНОВЛЕННЯ ЛЮДИНИ

Початок живих істот. Матеріалістичне і ідеалістичне розуміння сутності та походження психіки. Особливості матеріалістичного відбитку. Виникнення нервової системи та її роль у розвитку психіки.

Розвиток психічного відбитку у тварин (матеріалістичний підхід). Гіпотеза О.Н.Леонтьєва "Про стадії та рівні психічного відбитку у тварин" її уточнення і подальша розробка К.Є.Фарби. Стадія елементарної сенсорної психіки, її нижчий і вищий рівні. Стадія перцептивної психіки, аналогічні рівні її розвитку, включаючи найвищий. Види інтелектуальної поведінки, яка

спостерігається у тварин. Виділення особливої орієнтовно-дослідницької фази в діяльності тварини. Ідеалістичне розуміння існування і розвитку психічного початку в світі: гіпотеза Т.де Шардена.

Основні форми розвитку поведінки у філогенезі: інстинкти, навички, інтелектуальна поведінка, їх характеристика.

Психіка та еволюція нервової системи. Тропізм, його сутність. Поняття про сітководну, гангліозну та трубчатую нервову систему.

Порівняння психіки тварин і людини. Пізнавальні процеси у тварин і людини (відчуття, сприйняття і пам'ять). Інтелект людини і тварини, уявлення та мислення в них. Емоційне життя тварин і людини. Мотивація поведінки у людини та тварин, особливості їх спілкування. Роль соціального і природного початку в індивідуальній суспільній поведінці людини.

Основні поняття: відображення, подразливість, тропізми, чутливість, інстинкти, умовнорефлекторна діяльність, навчання, інтелектуальна поведінка, „мова” тварин, знаряддева діяльність тварин, свідомість.

Тема № 5

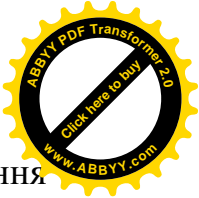
СВІДОМІСТЬ І НЕСВІДОМЕ В ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Свідомість як вищий рівень психічного відбитку та саморегуляції. Основні ознаки свідомості. Структура свідомості. Взаємозв'язок розвитку мозку і свідомості людини.

Роль праці в формуванні та розвитку свідомості людини. Концепція О.Н.Леонтьєва.

Поняття несвідомого. Види неусвідомлюваних психічних явищ. Зміст несвідомого по Ю.Б.Гіппенрейтер.

Несвідомі механізми свідомих дій, їх сутність. Концепція установки Д.М.Узнадзе.

Характеристика неусвідомлюваних збудників свідомих дій. Дослідження цього питання З.Фрейдом.

Поняття "надсвідомих" процесів. Ілюзія сприйняття, помилки установки, "фрейдівські" феномени.

Основні поняття: свідомість, несвідоме, неусвідомлювані збудники свідомих дій, ілюзія сприйняття, помилки установки, „фрейдівські” феномени.

Тема № 6

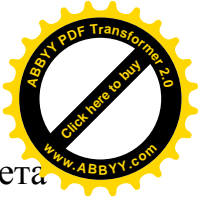
ОСОБИСТІТЬ

Загальні поняття про особистість. Визначення поняття "особистість". Співвідношення понять "індивід", "особистість", "суб'єкт", "індивідуальність".

Структура особистості за К.К.Платоновим, Б.Г.Ананьєвим. Структура особистості за А.В.Петровським, К.К.Ковальовим.

Основні періоди розвитку психології особистості. Проблема особистості в працях античних філософів. Дослідження проблем особистості в ХІХ ст. (Клінічний період). Класифікація теорій особистості Р.С.Немова, Б.В.Зайгарника. Теорії особистих рис (Ф.Олпорт, Дж.Кеттел). Біхевіористичний підхід до розгляду проблеми особистості (Б. Скінер та ін.) Когнітивні концепції та проблема особистості. Псіходинамічні теорії особистості (З.Фрейд, А.Адлер, К.Юнг, К.Хорні, Г.С.Салліван). Гуманістичний підхід до проблеми особистості (Ф.Перлс, К.Роджерс, А.Маслоу, Ш.Бюлер). Французька соціологічна школа. Концепція особистості П.Жане. Системно-діяльний та історико-еволюційний підходи (Б.Г.Ананьєв, Л.С.Виготський, М.Леонт'єв, А.В.Петровський та ін.).

Поняття мотиву та мотивації. Класифікація мотивів. Система усвідомлюваних мотивів, інтереси, переконання, прагнення. Неусвідомлювані мотиви: установка, потяг. Види установок, їх структура.

Поняття про спрямованість особистості. Види спрямованостей. Мета особистості. Фрустрація.

Рівень претензії. Самооцінка особистості. Значення самооцінки і рівня претензії для розвитку особистості. Поняття самосвідомості, структура, функції та етапи її формування.

Основні поняття: людина, індивід, особистість, індивідуальність, персоналізація, активність особистості, мотиви, мотивація, інтереси, переконання, життєва позиція, установка, цілі особистості, спрямованість особистості, рівень домагань, фрустрація, образ „я”, самооцінка, самосвідомість, ціннісні орієнтації особистості.

Тема № 7

ДІЯЛЬНІСТЬ

Поняття про діяльність. Діяльність і активність. Основні відмінні риси діяльності. Потреби як джерело активності. Розподіл потреб за походженням і предметом.

Структура діяльності. Класифікація мотивів, дій, мети. Компоненти дій та їх функції. Інтеріоризація та екстеріоризація психічних дій в діяльності людини.

Освоєння діяльності. Навички та вміння, їх сутність і класифікація. Етапи формування навичок. Поняття про звички, їх види. Особливості формування звичок та їх роль в життєдіяльності людини.

Основні види діяльності. Ігрова діяльність. Її психологічні особливості. Роль гри в розвитку дитини. Спілкування як діяльність. Навчання як різновид діяльності. Психологічні компоненти трудової діяльності.

Залежність вирішення питань про розвиток особистості від того, в річниця якої теорії він розглядається. Концепція розвитку особистості Е. Еріксона. Розуміння особистого розвитку за Е.Фроммом.

Основні поняття: діяльність, активність, дії, операції, потреби, мотиви, мета, завдання, план (програма), дії, інтеріоризація, екстеріоризація, вміння, навички, звички, гра, навчання, праця, педагогічна діяльність.

Тема: № 8

СПІЛКУВАННЯ ТА МОВЛЕННЯ

Визначення спілкування та його різновиди. Єдність спілкування і діяльності.

Спілкування як обмін інформацією. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Оптико-кінетична система знаків, її сутність. Паралінгвістика та електролінгвістика, їх значення. Поняття про проксеміку та візуальне спілкування.

Мова і мовлення. Фізіологічні основи мовлення. Основні види мовленнєвої діяльності. Усне (монолог, діалог і афективне мовлення) та письмове мовлення, їх характеристика.

Спілкування як розуміння людьми один одного. Механізми сприйняття людьми один одного, їх аналіз (ідентифікація, стереотипізація, рефлексія). Поняття про каузальну атрибуцію. Сутність "ефекту ореола". Зворотній зв'язок у спілкуванні. Техніка та прийоми спілкування. Тренінг спілкування.

Спілкування як взаємодія людей. Соціальний контроль і соціальні норми. Роль і рольові очікування в процесах спілкування. Такт і безтактність.

Міжособистістний конфлікт. Педагогічне спілкування, його сутність і значення. Смыслові бар'єри і такт у педагогічному спілкуванні.

Основні поняття: спілкування, комунікація, соціальна перцепція, педагогічне спілкування, мова, мовлення, невербальна комунікація, міжособистісна взаємодія, соціальний контроль, соціальні норми, роль, рольові очікування, рольові конфлікти, міжособистісні конфлікти, такт і нетактовність, смислові бар'єри в спілкуванні, дружба й товаришування, ідентифікація, рефлексія, стереотипізація, каузальна атрибуція, „ефект ореола”, тренінг спілкування.

Тема № 9

ПСИХОЛОГІЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМИН У ГРУПАХ

Поняття про групу. Походження терміну "група". Класифікація груп у психології. Особливості малих і великих груп. Поняття про рівень групового розвитку. Багаторівнева структура міжособистісних взаємин. Характеристика груп різного рівня розвитку згідно А.В.Петровського.

Диференціація в групах і колективах. Міжособистісний вибір. Соціометрія як спосіб дослідження емоційно-безпосередніх взаємин у середині малої групи за Джоном Морено. Мотиваційне ядро вибору в міжособистісних взаєминах. Референтометрія як експериментальна процедура. Поняття про референтну групу, її характеристика. Типи лідерів.

Інтеграція в групах різного рівня розвитку. Внутрішньогрупова ідентифікація. Згуртованість групи як ціннісно-орієнтаційна єдність. Покладання та прийняття відповідальності.

Учнівські групи: психологічні особливості роботи педагога. Психологічні аспекти організації спільної навчальної діяльності. Неформальні учнівські групи, їх особливості в залежності від віку дитини. Основні типи дружніх співтовариств.

Основні поняття: колектив, групи, референтна група, інтеграція, соціометрія, референтометрія, лідерство ,авторитет, референтність, статус, престиж, згуртованість, психологічна сумісність.

Тема № 10

УВАГА

Увага як психологічний феномен. Основні характеристики уваги. Увага та свідомість.

Психологічні теорії уваги. Класифікація теорій уваги за М.М.Ланге, теорія Т.Рібо. Концепція уваги П.Я.Гальперіна. Концепція Д.М.Узнадзе.

Фізіологічні механізми уваги. Види уваги: зовнішня та внутрішня. Колективна, групова та індивідуальна увага. Мимовільна увага та фактори, які її збуджують. Особливості довільної уваги. Післядовільна увага.

Основні властивості уваги. Психофізіологічні характеристики стійкості уваги та її основні умови. Концентрація та розподіл уваги. Методи вивчення стійкості та розподілу уваги. Переключення та об'єм. Неуважність, її причини. Уявна та справжня неуважність.

Основні етапи розвитку уваги дитини. Фактори розвитку уваги за Л.С.Виготським. Основні шляхи управління та формування уваги.

Основні поняття: увага, домінанта, індукція нервових процесів, довільна, мимовільна, післядовільна увага, стійкість, переключення, об'єм і концентрація уваги, неуважність.

Тема № 11

ВІДЧУТТЯ

Поняття про відчуття. Життєве значення відчуттів. Фізіологічна основа відчуттів. Будова аналізатора за І.П.Павловим.

Класифікація відчуттів. Види відчуттів, їх характеристика. Зорові, слухові, вібраційні, смакові, нюхові, шкіряні, органічні, статистичні, кінестетичні відчуття, їх аналіз.

Основні властивості відчуттів: якість, інтенсивність, локалізованість, тривалість, їх особливості.

Загальні закономірності відчуттів: пороги чутливості, адаптація, взаємодія, сенсibilізація, контраст, синтезія, їх характеристика.

Основні поняття: відчуття, перцептивна діяльність, якість, інтенсивність, тривалість відчуттів, просторова локалізація, екстеро-, інтеро- і пропріоцептивні відчуття, чутливість, адаптація, сенсibilізація, синестезія.

Тема № 12

СПРИЙМАННЯ

Поняття про сприймання. Значення сприймання в життєдіяльності людини. Відмінність сприймання від відчуття.

Фізіологічна основа сприймання. Сутність "рефлексу на ставлення" за І.П.Павловим. Поняття про макромію та макронію.

Основні особливості сприймання: предметність, константність, аперцепція, осмислення та узагальнення, вибірковість, ілюзія, їх сутність.

Класифікація сприймання за провідним аналізатором. Види сприймання за ознакою форми існування матерії. Характеристика сприймання простору, часу та руху. Навмисне і ненавмисне сприймання, їх аналіз.

Перехід сприймання в спостереження. Сутність спостереження. Спостережливність, її визначення.

Індивідуальні особливості сприймання.

Основні поняття: предметність, цілісність, структурність, константність, макромія, макронія, предметність, константність, аперцепція, осмислення та узагальнення, вибірковість, ілюзії сприймання, сприймання простору та часу, спостереження, спостережливність.

Тема № 13

ПАМ'ЯТЬ

Поняття про пам'ять. Значення пам'яті в житті та діяльності людини, в навчанні, вихованні, спілкуванні з людьми.

Теорії пам'яті в психології. Асоціативна теорія пам'яті. Поняття, про асоціації та її основні види: за змістом, сумісністю, подібністю і контрастом. Гештальт-теорія пам'яті. Смыслова концепція пам'яті А.Біне та К.Бюллера. Психоаналітична теорія пам'яті. Механізми забування за З.Фрейдом. Біхевіоризм і проблема пам'яті. Теорія діяльності пам'яті (Л.С.Виготський, О.М.Леонтьєв, П.І.Зінченко, П.Жане, А.О.Смірнов).

Фізіологічні основи пам'яті.

Основні види пам'яті. Класифікація окремих видів пам'яті: за характером психічної активності, за характером мети діяльності, за тривалістю закріплення та збереження матеріалу. Рухові, емоційні, образні, словесно-логічні види пам'яті, їх сутність. Короткочасна, довгострокова та оперативна види пам'яті, їх особливості. Характеристика довільної, мимовільної, післядовільної пам'яті.

Основні види запам'ятовування: довільне, мимовільне, логічне, механічне. Метод повторення. Цілісний, частковий і комбінований способи запам'ятовування. Умови ефективного запам'ятовування. Відтворювання як процес пам'яті. Види відтворювання. Пригадування. Пізнавання та відтворювання, їх відмінність. Забування як процес пам'яті, його сутність. Умови збереження. Закон забування Еббінгауза. Явище ремінісценції. Характеристика ретро- та проактивного гальмування. Поняття про ретроградну амнезію.

Швидкість, точність, міцність і готовність до відтворювання як індивідуальні відмінності в процесах пам'яті, їх характеристика. Типи пам'яті: зорова, слухова та рухова, їх сутність. Змішані типи пам'яті. Залежність типу пам'яті від особливостей виховання.

Основні порушення пам'яті. Амнезія. Прогресуюча амнезія, її особливості. Закон Рібо.

Основні поняття: пам'ять, запам'ятовування, відтворювання, пригадування, збереження, ремінісценція, ретро та проактивне гальмування, амнезія; швидкість, точність, міцність пам'яті і готовність до відтворювання .

Тема № 14

МИСЛЕННЯ

Основні характеристики мислення. Взаємозв'язок мислення та мови. Соціальна природа мислення. Фізіологічні основи мислення. Функції мислення.

Асоціоністична теорія мислення, її сутність. Поняття про мислення у Вюрцбурзькій школі. Проблема мислення в руслі теорій гештальпсихології, біхевіоризму та психоаналізу. Гуманістична психологія та мислення. Теорія мислення як система обробки інформації. Сутність діяльнісної теорії мислення.

Поняття як форма мислення. Зміст і обсяг понять, види понять, правила, їх визначення. Судження та умовиводи. Види суджень і умовиводів. Поняття про індукцію та дедукцію.

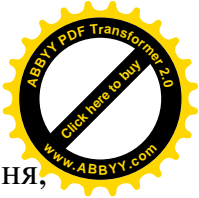
Логічні операції мислення: порівняння, аналіз, синтез, абстракція, узагальнення, конкретизація, їх характеристика.

Проблемна ситуація та задача. Поняття про проблемну ситуацію. Етапи вирішення задач.

Класифікація мислення: теоретичне, практичне, їх ступінь. Особливості основних видів мислення – понятійного, образного, наочно-образного, наочно-дійового, логічного.

Індивідуальні відмінності в мисленні людини: глибина, широта, гнучкість, самостійність, швидкість, послідовність як якості розуму.

Основні етапи формування мислення. Філогенетичні та онтогенетичні аспекти розвитку мислення. Теорія розвитку інтелекту Ж.Піаже. Дослідження проблеми формування понять, проведені Л.С.Виготським і Л.С.Сахоровим. Інформаційна теорія інтелектуально-когнітивного розвитку Клара і Уоллеса.

Основні поняття: мислення, внутрішнє мовлення, поняття, порівняння, аналіз, синтез, абстракція, узагальнення, проблемна ситуація, завдання, конкретизація; глибина, широта, гнучкість, самостійність, швидкість, послідовність мислення, „штучний інтелект”.

Тема № 15

УЯВА

Поняття про уяву, її основні відмінності від образів пам'яті та сприйняття. Механізми процесу уяви. Роль уяви в житті людини. Фізіологічні основи уяви. Основні функції уяви.

Класифікація видів уяви. Преднамірна та непреднамірна уяви, їх сутність. Характеристика відтворюючої та творчої уяви. Поняття про мрію. Особливості активної та пасивної уяви.

Аналітико-синтетичний характер уяви. Основні форми синтезування образів уяви: аглютинація, гіперболізація, підкреслення, схематизація, типізація. Їх аналіз.

Індивідуальні особливості уяви та її розвиток. Відмінність між людьми по ступеню розвитку уяви та по типу уявлень, якими вони оперують більш за все. Характеристика ступеня розвитку уяви. Основні типи уяви. Етапи розвитку уяви. Індивідуальний характер розвитку уяви.

Загальне уявлення про творчість. Значення уяви для творчості. Концепція Т.Рібо. Етапи творчості за Г.Уоллесом. Рівні творчих задач за Г.С.Альтшуллером.

Основні поняття: уява, випереджувальне відображення, інтуїція, аглютинація, гіперболізація, загострення, схематизація, типізація, фантазія, творчість, мрія.

Тема № 16

ЕМОЦІЇ ТА ПОЧУТТЯ

Значення емоцій і почуттів у життєдіяльності людини. Визначення емоцій і почуттів, їх схожість і різниця. Основні функції емоцій і почуттів.

Проблема емоцій у XVIII-XIX ст. Концепція У.Г.Гербата, В.Вундта. Концепція походження емоцій Ч.Дарвіна. Теорія емоцій Джемга-Ланге. Активаційна теорія Ліндсея-Хебба. Теорія когнітивного дисонансу Л.Фестінгера. Інформаційна концепція емоцій П.В.Сімонова. Фізіологічні основи емоцій. Роль другої сигнальної системи в формуванні емоцій.

Форми переживання почуттів. Поняття про афект. Стрес, його види та основні фази. Настрої, їх особливості. Емоції та почуття як основні форми переживання, їх сутність.

Класифікація емоцій за Б.І.Додоновим. Поняття про фундаментальні емоції згідно з К.С.Ізардом. Почуття (у вузькому значенні слова), їхня характеристика. Пристрасті, щастя, любов як особливі види стійких почуттів, їх особливості. Види вищих почуттів: моральні, інтелектуальні, естетичні, практичні. Їх сутність.

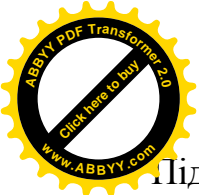
Основні поняття: почуття, емоції, амбівалентність почуття, тривога, радість, подив, сором, чуттєвий тон, емоційні стани, пристрасть, емоційний стрес, афект, настрій, емпатія, вищі почуття.

Тема № 17

ВОЛЯ

Поняття про волю. Довільні та недовільні рухи. Особливості довільних рухів і дій. Характеристика вольових дій. Зв'язок волі та почуттів.

Проблема волі в працях античних філософів. Проблема волі в період середніх віків і епохи Відродження. Екзистенціалізм – "філософія існування".

Підхід І.П.Павлова до розгляду проблеми волі. Концепція волі в працях Н.А.Бернштейна. Психоаналітичні концепції волі.

Фізіологічні основи волі. Апраксія і абулія. Роль другої сигнальної системи у формуванні вольових дій. Значення потреб, емоцій, інтересів і світогляду у формуванні вольових дій.

Компоненти вольових дій. Роль потягів і бажань у формуванні мотивів і мети діяльності. Зміст, мета та характер вольових дій. Рішучість і процес прийняття рішення. Типи рішучості за Джемсом. Боротьба мотивів і виконання прийнятого рішення.

Основні якості волі. Самоконтроль і закономірності формування вольових дій у дитини. Роль свідомої дисципліни у формуванні волі.

Основні поняття: воля, детермінізм, вольовий акт, боротьба мотивів, прийняття рішення, вольове зусилля, вольові якості, локалізація контролю, саморегуляція, ризик, відповідальність, апраксія, абулія.

Тема № 18

ТЕМПЕРАМЕНТ

Поняття про темперамент. Темперамент як властивість особистості. Визначення темпераменту, його основних типів: холеричного, сангвінічного, флегматичного та меланхолічного.

Історія розвитку вчення про темперамент. Вчення про темперамент Гіппократа-Галена. Типологія Е.Кречмера. Вчення І.П.Павлова. Типи нервової системи, які досліджені Б.М.Тепловим, В.Д.Небиліциним, В.С.Мерліним.

Психологічні характеристики темпераменту та особливості діяльності особистості. Характеристика типів темпераменту за основними показниками. Роль темпераменту в праці та навчанні. Темперамент і проблеми виховання. Вимоги діяльності та тип темпераменту.

Основні поняття: темперамент; сила, рівноваженість, рухомість нервових процесів; динамічність, лабільність, тип ВНД, типи темпераменту, реактивність, активність, пластичність, ригідність, екстраверсія, інтроверсія, емоційна збудливість, індивідуальний стиль діяльності.

Тема № 19

ХАРАКТЕР

Поняття про характер. Визначення характеру. Характер як прижиттєве утворення.

Структура характеру. Класифікація рис характеру. Прояв характеру через діяльність, ставлення до інших людей, інтереси, емоційність, волю. Мотиваційні та інструментальні риси особистості.

Теоретичні та експериментальні підходи до дослідження характеру. Типологія характеру як центральна проблема експериментальних досліджень і теоретичних пошуків.

Різні напрямки "характерології". Концепції К.Леонгарда та О.Є.Лічка. Класифікація характеру за Е.Фроммом. Типологія характеру та темпераменту.

Особливості формування характеру в дитячому віці. Сенситивний період для формування характеру. Роль взаємодії дитини та дорослого у формуванні характеру. Особливості формування характеру в дошкільному та шкільному віці. Трансформація характеру протягом життя. Самовиховання. Роль праці у формуванні характеру.

Основні поняття: характер, структура характеру, мотивація досягнення, акцентуація характеру, вчинок, фізіогноміка, френологія, "характерологія", самовиховання.

Тема № 20

ЗДІБНОСТІ

Поняття про здібності. Важливі особливості здібностей. Визначення здібностей за Б.М.Тепловим. Класифікація здібностей. Теоретичні та практичні здібності. Навчальні та творчі здібності.

Основна класифікація рівнів розвитку здібностей. Природжені задатки та генотип. Розвиток задатків як соціально-обумовлений процес. Потенційні та актуальні здібності. Співвідношення загальних і спеціальних здібностей. Обдарованість. Компенсація здібностей. Майстерність і талант. Геніальність.

Перші теорії здібностей. Концепція здібностей Ф.Галля і Ф.Гальтона. Метод близнюків в дослідженні здібностей. Роль особливостей виховання в розвитку здібностей. Концепція здібностей К.А. Гельвеція. Біосоціальна природа здібностей людини.

Основні етапи розвитку здібностей. Роль гри у формуванні здібностей. Особливості сімейного виховання і розвиток здібностей. Умови макросередовища та розвиток здібностей.

Основні поняття: здібності, задатки, талант, обдарованість, геніальність, загальний тип вищої нервової діяльності, інтерес, схильність.

Тема № 21

ІСТОРИЧНИЙ НАРИС РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЇ

Виникнення психологічних знань. Анімізм як історично перше вчення про душу. Проблема взаємозв'язку тіла та душі. Матеріалістичне розуміння душі. Досягнення в розвитку психології, яка пов'язана з матеріалізмом і ідеалізмом. Стан психологічної науки на початку епохи Відродження.

Розвиток психології з епохи Відродження до середини XIX ст. Успіхи механіки та її вплив на інші науки. Вчення Р.Декарта про рефлексію. Виникнення інтроспекції як основного методу психологічних досліджень. Асоціативна психологія та її розвиток. Відкриття в галузі анатомії та фізіології центральної нервової системи.

Перетворення психологічних знань з середини XIX ст. до другої половини XX ст. Успіхи медицини і психіатричної практики, поглиблене розуміння законів роботи мозку людини.

Виникнення теорії еволюції Ч.Дарвіна та її вплив на розвиток психології. Психологія як самостійна наука. Становлення експериментальної психології В.Вундта, психофізіології та психофізики. Поява тестів і психології індивідуальних відмінностей. Причина та сутність кризи психології на межі XIX-XX ст.ст. Становлення нових напрямків науки про поведінку людини та її психологію: біхевіоризм, гештальтпсихологія та фрейдизм. Коротка характеристика кожного з цих напрямків, їх сучасний стан. Когнітивна психологія. Необіхевіоризм і неофрейдизм. Генетична психологія Ж.Піаже. Новітні тенденції розвитку психологічних знань. Історія психологічної думки в Україні.

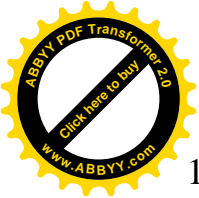
Основні поняття: психологія анімізм, експериментальна психологія, біхевіоризм, гештальтпсихологія, фрейдизм, когнітивна психологія, необіхевіоризм, неофрейдизм, генетична психологія.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. – Учебник для высших учебных заведений. – М.: Аспект Пресс, 1998. – 376 с.
2. Вилюнас Л.М. Психические процессы. В 3-х т. – Т.1. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1974. – 243 с.
3. Гільбух Ю.Б. Темперамент і пізнавальні здібності школяра. – К., 1992. – 216 с.
4. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию: Курс лекций: [Учеб. пособие для студ. вузов]. – М.: ЧеРо: Юрайт, 2002. – 332 с.
5. Дубравська Д.М. Основи психології: (Навч. посібник). – Львів: Світ, 2001. – 279 с.
6. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. – К.: Либідь, 2002. – 303 с.
7. Изард К.Э. Психология эмоций / Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2000. – 464 с.
8. Ильин Е.П. Психология воли: Учебн. пособие. – СПб.: Питер, 2000. – 288 с.
9. Колесников В.Н. Лекции по психологии индивидуальности. – М.: Ин-т психологии РАН, 1996. – 224 с.
10. Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2006. – 583 с.: ил. – (Серия «Учебник нового века»).
11. Марцинковская Т.Д. История психологии: Учеб. пособие для студ. вузов. – М.: Академия, 2003. – 539 с.
12. Немов Р.С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3-х кн. Кн.1: Общие основы психологии. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 447 с.
13. Общая психология: Курс лекций для первой ступени педагогического образования / Сост. Е.И.Рогов. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 448 с.

14. Общая психология: Курс лекций для 1-й ступени пед. образования. – М.: ВЛАДОС, 2002. – 447 с.
15. Психологический словарь / Под ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ООО «Издательство Астрель», 2004. – 479 с.
16. Роменец В.А., Манюха І.П. Історія психології ХХ століття: Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: „Либідь”, 1998. – 989 с.
17. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2006. – 713 с.
18. Семиченко В.А. Психология эмоций. – Луганск, НПФ «Осирис», 1996. – 67 с.
19. Столяренко Л.Д. Основы психологии. – 9-е изд. Учебное пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 2004. – 672 с.
20. Хрестоматия по общей психологии. Психология мышления. Под ред. Ю.Б.Гиппенрейтер, В.В.Петухова. – М.: Изд. Моск. ун-та, 1981. – 400 с.
21. Хрестоматия по психологии. Учеб. пособие для студентов пед. инст. / Сост. В.В.Мироненко: Под ред. А.В.Петровского, 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 1987. – 447 с.
22. Шапар В.Б. Психологічний тлумачний словник. – Х.: Прапор, 2004. – 640 с.

Додаткова:

1. Аверин В.А. Психология личности: Учебное пособие. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А. – 1999. – 89 с.
2. Берн Э. Лидер и группа: О структуре и динамике организаций и групп. Пер. с англ. – Екатеринбург: Литур, 2000. – 320 с.
3. Бородкин Ф.М., Коряк Н.М. Внимание: конфликт! – Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние, 1989. – 190 с.
4. Гальперин П.Я. Введение в психологию: Уч. пособие для вузов. – 2-е изд. – М.: Кн. дом «Университет», 2000. – 336 с.
5. Горбатов Д.С. Практикум по психологическому исследованию: Учеб. пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ - М», 2000. – 248 с.

6. Данилюк І.В. Історія психології в Україні. Західні регіони. – К.: Либідь, 2003. – 148 с.
7. Джини Грехем Скотт Конфликты. Пути их преодоления. – К., Внешторгиздат, 1991. – 190 с.
8. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. – СПб.: Питер, 2000. – 508 с.
9. Ительсон Л.Б. Лекции по общей психологии: Учебное пособие. – Мн.: Харвест; М.: ООО «Издательство АСТ», 2000. – 896 с.
10. Кернберг О.Ф. Отношения любви: Норма и патология: Пер. с англ. – М.: Независим. фирма «Класс», 2004. – 252 с.
11. Кондрашенко В.Т., Донской Д.И. Общая психотерапия: Учебное пособие. – Минск – Выш. шк., 1997. – 464 с.
12. Ландау Э. Одаренность требует мужества: Психол. сопровождение одаренного ребенка: Пер. с нем. – М.: Академия, 2002. – 144 с.
13. Ліфарева Н.В. Психологія особистості: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 240 с.
14. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навч. посібник. – К.: „Центр навчальної літератури”, 2004. – 272 с.
15. Мерлин В.С. Психология индивидуальности. – М.: Воронеж: НПО «МОДЭК», 1996. – 448 с.
16. Немов Р.С., Кирпичник А.Г. Путь к коллективу: Книга для учителя о психологии ученического коллектива. – М.: Педагогика, 1988. – 144 с.
17. Орлов Ю.М. Самопознание и самовоспитание характера: Беседы психолога со старшеклассниками: Кн. для учащихся. – М.: Просвещение, 1987. – 224 с.
18. Пиз А. Язык телодвижений. – СПб.: «Издательский дом Гутенберг», 2000. – 186 с.
19. Психология памяти: Под ред. Ю.Б.Гиппенрейтер и В.Я.Романова. – М.: Черо, 1998. – 816 с.
20. Психология сознания. – СПб.: Питер, 2001. – 475 с.

21. Робер М.А. Психология индивида и группы: Пер. с фр. / М.А. Робер, Ф. Тильман. – М.: Прогресс, 1988. – 256 с.
22. Рогов Е.И. Психология общения: Учеб. изд. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 335 с.
23. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2006. – 713 с.
24. Фрейд З. Психология бессознательного: Сб. произведений. – М.: Просвещение, 1889. – 448 с.
25. Фромм Э. Искусство любить / Пер. с англ.; Под ред. Д.А. Леонтьева. 2-е изд. – СПб.: Азбука, 2002. – 224 с.
26. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 304 с.
27. Ярошевский М.Г. История психологии от античности до середины XX в.: Учеб. пособие для студ. вузов. – 2-е изд. – М.: Академия, 1997. – 409 с.

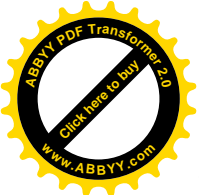

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

1. Значення психологічних знань для розвитку суспільства та життєдіяльності людини.
2. Особливості психології як науки.
3. Основні принципи психології.
4. Предмет психології. Основні психологічні категорії.
5. Поняття про психіку. Основні функції психіки.
6. Будова нервової системи людини. Поняття про аналізатор.
7. Дослідження функціональної асиметрії мозку.
8. Взаємозв'язок психіки і мозку людини (теорії І.П. Павлова, П.К. Анохіна, Н.О. Бернштейна, К. Халла, О.Р. Лурії).
9. Поняття про свідомість. Структура і основні характеристики свідомості.
10. Роль праці у розвитку свідомості людини. Концепція О.Н. Леонт'єва.
11. Основні етапи розвитку психіки у тваринному світі.
12. Розвиток форм поведінки тварин у філогенезі.
13. Залежність психіки від оточення та особливостей нервової системи.
14. Порівняння психіки людини і тварин.
15. Поняття про несвідоме, основна характеристика несвідомого. Зміст несвідомого за Ю.Б. Гіппенрейтером.
16. Структура сучасної психології. Поняття про загальну психологію.
17. Зв'язок психології з іншими науками.
18. Поняття “метод”, “методологія”, “методика”. Основні методологічні принципи психологічних досліджень.
19. Теоретичні основи психологічних досліджень (вимоги, етапи, види).
20. Характеристика основних методів дослідження (спостереження, експеримент).
21. Додаткові методи дослідження, їх аналіз (тести, бесіда, анкетування, інтерв'ю та інші).
22. Поняття про особистість. Індивід. Особистість. Індивідуальність.

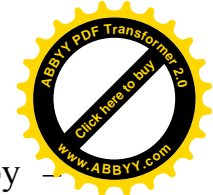
23. Структура особистості.
24. Активність особистості, її джерела.
25. Співвідношення біологічного та соціального в особистості.
26. Потреби як джерело активності. Соціальна природа потреб.
27. Види потреб людини.
28. Зарубіжна психологія про джерела активності (теорії З. Фрейда, неофрейдизм, гуманістична психологія, теорія “поля” К. Левіна та інші).
29. Рушійні сили розвитку особистості.
30. Поняття про мотиви особистості. Класифікація мотивів.
31. Інтереси та схильності, їх види. Формування інтересів до навчальної діяльності.
32. Переконавання і світогляд, їх характеристика.
33. Прагнення як мотив особистості. Поняття про ідеал.
34. Спрямованість як стержнева основа особистості. Види спрямованості і їх врахування у навчально-виховному процесі.
35. Цілі особистості та перспектива. Фрустрація. Рівень домагань особистості.
36. Самооцінка, її роль у розвитку особистості. Види самооцінок.
37. Поняття про самосвідомість, її структура, функції та етапи формування.
38. Психологічний захист особистості.
39. Розвиток та формування особистості.
40. Поняття про діяльність, її структура.
41. Інтеріоризація та екстеріоризація психічних дій в діяльності людини.
42. Освоєння діяльності. Навички та вміння, їх формування, взаємодія.
43. Звички, їх види, значення звичок у поведінці людини.
44. Основні види діяльності та їх психологічна характеристика.
45. Значення спілкування, його визначення, структура та види.
46. Спілкування як обмін інформацією (вербальні та невербальні засоби комунікації).
47. Спілкування як взаємодія людей.

48. Спілкування як розуміння людьми один одного.
49. Педагогічне спілкування. Сміслові бар'єри і такт у педагогічному спілкуванні.
50. Поняття про мову та мовлення. Види мовної діяльності та її функції.
51. Техніка та засоби спілкування. Тренінг спілкування.
52. Розвиток спілкування в онтогенезі (за М.І. Лісіною).
53. Поняття про групи. Їх класифікація та властивості.
54. Міжособистісні стосунки у групах, їх врахування у навчально-виховному процесі школи. Методи вивчення міжособистісних стосунків.
55. Диференціація у групах та колективах. Міжособистісний вибір. Лідерство.
56. Інтеграція у групах. Згуртованість як ціннісно-орієнтаційна діяльність колективу.
57. Теорії розвитку груп А.В. Петровського (стратометрична концепція, теорія діяльного підходу).
58. Референтна група, засоби її дослідження.
59. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів.
60. Класифікація відчуттів.
61. Загальні закономірності відчуттів. Чутливість та її вимірювання.
62. Поняття про сприйняття. Характеристика основних видів сприйняття.
63. Фізіологічна основа сприйняття.
64. Основні властивості сприйняття.
65. Поняття про увагу. Фізіологічні основи уваги.
66. Властивості уваги, її види і врахування у навчально-виховній роботі.
67. Розсіяність, її види та шляхи попередження.
68. Основні засоби управління увагою учнів у процесі виховання та навчання.
69. Поняття про пам'ять. Її роль у розвитку особистості. Види пам'яті, їх характеристика.

70. Запам'ятовування, його суть та види. Умови ефективності запам'ятовування навчального матеріалу.
71. Відтворення, його суть та види.
72. Збереження та забування. Хід забування у часі, явище ремінісценції, ретроактивного та проактивного гальмування.
73. Індивідуальні відмінності пам'яті. Типи пам'яті.
74. Загальна характеристика мислення. Мислення та мова.
75. Поняття як форма мислення. Зміст, обсяг понять, види понять, правила визначення понять.
76. Судження та умовиводи як форми мислення. Види суджень та умовиводів.
77. Операції мислення, їх суть.
78. Рішення складних задач мислення та творче мислення.
79. Види мислення та його індивідуальні особливості.
80. Розвиток мислення.
81. Загальна характеристика уяви та її роль у житті людини.
82. Процес створення образів уяви.
83. Фізіологічні основи уяви.
84. Поняття про відчуття та емоції. Почуття та потреби особистості. Функції та основні якості почуттів.
85. Фізіологічні та психологічні теорії емоцій.
86. Види почуттів. Форми переживання почуттів.
87. Почуття та особистість. Пристрасть. Дружба. Любов.
88. Поняття про волю. Основні функції у волі.
89. Вольові якості особистості та їх формування.
90. Вольовий акт та його структура.
91. Поняття про темперамент. Історія учіння про темперамент.
92. Фізіологічні основи темпераменту. Сучасні дослідження темпераменту.
93. Порівняльна характеристика типів темпераменту.
94. Роль темпераменту у трудовій та навчальній діяльності.

95. Поняття про характер, його фізіологічні основи. Знання характеру – основа індивідуального підходу.
96. Структура характеру. Формування характеру: природні передумови і соціальні умови формування характеру.
97. Акцентуація рис характеру.
98. Поняття про здібності. Якісна та кількісна характеристика здібностей.
99. Природа людських здібностей.
100. Рівні розвитку здібностей та індивідуальні відмінності.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ ТА КУРСОВИХ РОБІТ З КУРСУ „ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ”

1. Структура сучасної психології та її зв'язок з іншими науками.
2. Методи психологічних досліджень.
3. Основні етапи розвитку психіки у тваринному світі.
4. Розвиток форм поведінки у філогенезі (інстинкти, навички, інтелектуальна поведінка).
5. Порівняння психіки людини та тварин.
6. Спілкування та мова тварин.
7. Виникнення та розвиток свідомості людини (теорії виникнення людини та її свідомості).
8. Проблема несвідомого у психології.
9. Сновидіння як прояв несвідомого.
10. Сучасні психологічні теорії особистості.
11. Структура особистості.
12. Активність особистості та її джерела (вітчизняна та іноземна психологія).
13. Мотиви та мотивація.
14. Спрямованість особистості.
15. Самооцінка особистості та рівень її домагань.
16. Самосвідомість особистості.
17. Психологічний захист особистості.
18. Формування особистості.
19. Формування вмінь, навичок, звичок.
20. Структура діяльності.
21. Основні види діяльності (праця, навчання, гра).
22. Спілкування як обмін інформацією. Вербальна та невербальна комунікація.
23. Психологія конфлікту.
24. Психологія такту.

25. Спілкування як сприйняття та порозуміння між людьми.
26. Техніки та прийоми спілкування.
27. Міжособистісний конфлікт.
28. Психологія малої групи.
29. Міжособистісні стосунки в групі та методи їх дослідження.
30. Феноменологія лідерства.
31. Інтеграція у групах різного рівня розвитку.
32. Шляхи формування уваги.
33. Увага як форма організації пізнавальної діяльності.
34. Фізіологічні основи уваги.
35. Психологічні особливості дружніх взаємовідносин.
36. Психологія кохання.
37. Характеристика деяких видів відчуттів (зорових, слухових, смакових, органів нюху).
38. Уявлення про сприйняття.
39. Зміни та вимірювання відчуттів.
40. Сприйняття як пізнавальна діяльність.
41. Сприйняття простору.
42. Сприйняття часу.
43. Види пам'яті у людини.
44. Теорії пам'яті в психології.
45. Характеристика запам'ятовування як процесу пам'яті. Умови ефективного запам'ятовування.
46. Збереження та забування як процеси пам'яті.
47. Фактори, які відзначають розвиток пам'яті у людини.
48. Види мислення.
49. Мислення та мова.
50. Мислення як процес вирішення завдання.
51. Мислення як творчість.
52. Засоби розвитку мислення.

53. Мислення та учбова діяльність.
54. Поняття про уяву, її основні види та механізми.
55. Уява та розвиток особистості.
56. Роль фантазії у грі.
57. Роль фантазії у художньому та науковому мистецтві.
58. Емоції.
59. Почуття та розвиток особистості.
60. Стрес.
61. Види почуттів та їх формування.
62. Проблема волі у психології.
63. Виховання волі.
64. Типи темпераменту, їх психологічна характеристика.
65. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.
66. Формування характеру.
67. Акцентуації рис характеру.
68. Проблема здібностей у психології.
69. Талант.
70. Характеристика окремих видів здібностей (на вибір).
71. Проблема обдарованості у психології.
72. Структура характеру.
73. Проблема стурбованості у психології.

Навчальне видання

Програма курсу „Загальна психологія”

для студентів спеціальності

„Практична психологія ”

Укладач Стадник Галина Анатоліївна

Суми: СумДПУ, 2010 р.

ДК №231 від 02.11.2000 р.

Відповідальний за випуск **В.В. Бугаєнко**

Комп'ютерна верстка **Л.М. Пономарьова**

Здано в набір 11.05.10. Підписано до друку 14.06.1.

Формат 60x84/16. Гарн. New Times. Друк ризогр. Папір друк.

Умовн. друк. арк. 2,09. Обл.-вид. арк. 1,9. Тираж прим. 100. Вид. № 34.

СумДПУ ім. А.С.Макаренка

40002, Суми, вул. Роменська, 87

Виготовлено на обладнанні СумДПУ ім. А.С.Макаренка

